

**VSEM BRALCEM
PORABJA
ŽELIMO BLAŽENE
BOŽIČNE
PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 22. decembra 1999 ❁ Leto IX, št. 25-26

Najlepši božični dar

Božič je tu. Lüstvo takšoga reda veliko brigo ma. Vsakš si glavau tere, ka v družini koma ka bi leko kupo. V tau velkom kúpivanji pozabimo, ka je nej vsigdar najdragšo darilo najvejšo darilo. Kúpimo nikšo drago darilo pa tak mislimo, ka smo na eno leto vse opravili. Pozabimo, ka dostakrat edna lejpa rejč več vala kak kakšnakoli darila. Božič je nej svetek daril, liki svetek ljubeznosti. Na tom velkom svetki ne smeimo pozabiti, ka živejo takši lidge na svejti, steri lačni sedijo v mrzli sobi pa Boga molijo, naj konec bau bojnej, naj oča, brat ali kakšnikoli drugi vcujvalaun zdrav domau pride. Njim bi vekšo darilo od tauga ranč nej mogli dati.

Zgodba (történet), stero mo vam pripovejdo, se nej inda svejta zgodila pa nej ezero kilometerov daleč od nas. Nej. Zgodila se je lani, v ednoj porabskoj vesi s teticu - naj bo Ilonka ali Minka - stera je tri mlajše gorzranila.

***

"Gnauk svejta sam sploj rada mejla te svetke," pravi teticu Ilonka. "Na sveto nauč sam mlajše vsigdar brž v postelo poslala, naj zaspijo. Na krispan sam cuker gorazvezala, darila sam pod njega sklala.

Vekšoga veseldja sam nej poznala, kak gda so mlajši z darili v sobo bežali, da bi poglednili, ka so dobili. Takšoga reda sam vsigdar

lejt. Vsakši svetki tak mi-nejo, ka sam sama. Sprvuga sam ešče dobila karte na svetke, dapa nazaj sam nikdar nikuma nej pisala.

vögladajo, kak če bi puno svejč gorasklali pa vužgali. Dostakrat so mi vnuki na pamet prišli, najbolje na svetke. Njij sam pa cejlak

šli mlajši - sam si mislila, pa nazaj tavó v künjo išla. Te so se pa gnauk samo vövdarila dvera, na pragi je eden pojbič stau, tak šest lejt star. Male rdeče črejvle je emo, velki kaput, v pozelenij rokaj je nikši mali pak držo. Tak sam se postrašila, ka mi je skurok srce stanilo. Gledala sam maluga, gledala, dapa rejč mi nejvó na lampe prišla."

"Blajžene svetke, baba, dja sam vaš najmenši vnuk," mi je pravo pojbič. "Vejš, kak so mi roke pa noge trpetale! Gledala sam maluga, takšen je bijo kak mali angeu. Gvušno se mi senje, sam si mislila.

Dapa te je pojbič ešče gnauk skričo: blajžene svetke. Vejš, ka sam nika nej mogla prajti, samo sam ga gorazdignila pa k sebi stisnila. Po dugij lejtaj so tau bili moji najlepši svetki."

***

Malo je potrejbno, ka bi človek srečen bijo. Falat krüja, toplá iža, lejpa rejč, lübezen srca... Pa en sam stopaj, steroga mora nekaj včiniti. Vnuk do babice, mlajši do starišov, saused do sauseda, človek do človeka...

Karel Holec

skonznate oči mejla pa sam Boga prosila, naj te svetek vsigdar tak lejpi ostane.

Lejta so odletejla, kak če bi je popino. Mauž mi je mrau, mlajši pa v Somboteli pa v Soproni živejo. Te sam sama ostala, gda sam nej stejla, ka bi mlajši ram odali. Kak bi pa leko na stare dni v velkom varaši živela? Od tistoga mau so mlajši nej prišli več do mé. Taumi je že več kak deset

Kak bi mi pa blajženi pa veseli svetki bili, če sam pa sama? Nigdar me nišče ne pogledne," si brišejo skunznate oči.

"Sprvuga sam si ešče naredla mali krispan po tistim pa samo malo borovo vejčico djala na sto, po tistim več tau tö nej. Te den je meni takši kak vsi drugi. Sedim pri špajeti, si nalagam. Kak sunce dolade, skauz okna notri sije v künjo. Od tauga stene tak

pozabila. Zdaj bi je več ranč nej spoznala. Najmenkšuga gvušno ka nej, zato ka sam ga ešče ranč nej vidla. Zdaj vendrik šest lejt star mora biti.

Pa zdajposlušaj, ka se mi je zgudilo lani! Tak natija sam zatok vsigdar čakala, ka gnauk samo pri mojom rami tü stane auto. Lani sam do desete vöre čakala, po tistim sam dolalegla. Kak sam v kmici ležala, gnauk samo čüjem, ka se eden auto stavi. K vrnji sausedom so tü domau pri-

Pogovor z Martinom Ropošom

»Največše delo za drugo leto - tou je slovenski radio«

Leto 1999 se bliža h konci, zaton smo se odpravili k županem največje porabske lokalne samouprave, hkrati pa tudi predsedniki državne slovenske manjšinske samouprave, Martinu Ropošu, ka ocejni tisto, ka se je zgoudilo tou leto pa povej tudi neka o tom, ka de se godilo leta 2000.

»Na zadnjem seji smo v samoupravi s svetniki ocejnili tou leto. Morem povedati, ka se je na začetki leta kazalo bole slabše. V proračuni (költségvetés) nam je sfalilo pejnaz. Zaton pa smo kandidirali na različnij natečajaj, tak ka mo leko leto zaključili kelkotelko uspešno. Nam še nekaj pejnaz ostane. Zvün toga, ka smo leko gordržali šaulo, vrtec, pa smo dosti pejnaz dali za socialno pomoč, smo leko približno 4 kilometre našij cest obnovili.«

V zadnij lejtaj skouz ugotavljamo, da dosta pejnaz morajo samouprave dati za šoule. O tom, ka bi država morala bole pomagati male pa narodnostne šole, pa se bole guči, spremenijlo pa se je nej dosta. Kak je bilou letos?

»Že duga lejta so največši problem šole. Vlada nam rejsan vsigdar nika obečava. Za drugo leto se po prvij podatkaј tó kaže, ka mo meli težave. Naš proračun je približno 50 milijonov forintov, od toga 20 milijonov je šolski proračun. Letos smo mogli dati še svoje tri milijone forintov. S temi forinti bi leko, s pomočjo natečajov, še pejnaze za drugo dobili. Vrtec je, vala bougi, v boukšem položajaj. Tam nam država nudi telko denarja, kelko nūcamo.«

O cestj, ka pela od meje do Varaša, tudi že nekaj časa gučimo, ka bi jo bilo potrebno razširiti. Bou kaj s toga v naslednjom leti?

»Cesta od Monoštra do mejnega prehoda bou drugo leto obnovljena, delno razširjena tó, je že biu razpis. Razširjena cesta naj bi omo-

goučila, da se mejni prehod prekalificira v mednarodnoga, za avtobuse tó. Te pa de trbelo napraviti normalne pogoje za naše carinike pa policiste, ka še zdaj nemajo urejene vode pa še kaj.«

Kakšni pa so kaj drugi načrti, kak je z evropskimi pejnazi iz programa Phare?

»Uspešni smo bili samo z menjšimi projekti. Monošter in okolica se že pripravljata na ureditev kanalizacije (csatornázás), tou je problem za vse vesnice. Trbelo de dosta denarja, tak državnoga kak od Phare tó. Te bi samoupravam pa držinam nej telko trbelo plačati. Brez urejene kanalizacije es spolj ne moremo privabiti podjetnike. Sicer pa bi pri nas na bregaj bilou potrebno urediti vodovod tó.«

Večna tema pogovorov je tudi, ka napraviti, ka bi se godpodarski položaj lidij v Porabji izbolšo.

»Rejsan je v našij vesnicaj še malo podjetnikov. Mogauče bi tudi samouprave mogle nuditi malo več. Mi bomo probali drugo leto našo šaulsko künjo dati v najem podjetniki. Začenja se razvijati vaški turizem tó. Tak bi tau künjo leko bole vöponūcali za turistične namene. Vse te ideje moremo kak samouprava podpirati in nuditi pogoje, ka turizem zaživi. Smo pa na začetki. Na Gorenjom Seniki so eni že pripravljani, tak ka že za en avtobus prenočišč mamo. Če de se mejni prehod za avtobuse tó odpro, te mo mogli biti pripravljani na tau. Mogouče bi te nekaj družin s toga tó leko živelo.«

Kak pa je kaj z načrti za ureditev ceste med Gorenjom Senikom in Verico?

»Oba župana sva dala pobudo za tau. Pejnaz nemamo za tau. Za plane se je zdaj najšo denar. Kaže se, ka de do te povezave - ide samo za

Župan in predsednik Martin Ropoš

nekaj kilometrov - prišlo v dve-trij lejtaj. Tak de povezani spodnji pa zgornji del Porabja. Cesta bi delno ublažila težave, ka jij majo na zgornjom deli, zatau ka nemajo svojoga mejnoga prehoda z matico. Dapa seveda ne smemo pozabiti na mejni prehod Verica - Čepinci. Je pa cesta pomembna (fontos), ka se tej kraji med sebov tó povežejo.«

V do zdaj povejdanom sva največ gučala o Gorenjom Seniki. Kak pa ste kaj zadovoljni z delom Državne slovenske samouprave?

»Tou je prvo leto po volitvaj. Na začetki smo meli malo problemov - pa še zdaj se tū pa tam kažejo - ka smo raztrošeni od Budimpešte do Mosonmagyaróvára in tak naprej. Smo pa svoje seje, ka smo jij planirali, redno meli. Tak mislim, ka so manjšinske samouprave dobile pomoč od državne samouprave. Nekaj sporazumov (egyezmény) smo vküper s Slovenskom zvezov podpisali z gorickimi občinama. Prekj toga smo leko na

gopodarskom področji nekaj dosejgli. Naj omenim razvoj sadjarstva, s pomočjo sredstev programa Phare pa matične domovine. Do konca junija drugo leto moramo tau končati. Zdj smo mi nekaj organizatori toga, jaz pa se vüпам, ka do vsi, šteri se bodo ukvarjali s sadjarstvom, ustanovili svojo društvo, mi pa jim bomo še naprej pomagali. Po tistom de trbelo rejšiti tau tó, kak do odavali sadje. Eno sušilnico smo že dobili brezplačno od puconske občine, drugo leto eno dobi števanovski del, tak ka do djabke leko sišli.«

Mogauče do za nekaj lejti ene držine živete s toga?

»Tau bi bilou dobro. Na žalost se kaže tau v Porabji, ka je cejla krajina že vse bole zapuščena. Malo je že velke živine. Steri majo dve, trij krave doma, so nej podjetniki, država jij ne podpira. Zdj smo zvedeli, da od 1. januarja na Gorenjom Seniki več mlejka nedo odküpuvali, ka ga je premalo na den. Tau so velki problemi. Krajina pa ne more zapuščena biti in moramo neka takšo najti, ka do se vesnice razvijale (fejlödjenek).«

Pred kratkim sta se vodstvi obej osrednij slovenskij organizacij prvič uradno srečali. Ka je pomejno te sestaneke?

»Občni zbor me je kot predsednika Državne slovenske samouprave pooblasto, naj orgniziram skupno sejo s Slovensko zvezo. Prijateljsko smo začeli srečanje na Gorickem, te smo pa meli uraden del pa še skupno večerjo. Ocenili smo, da so nekateri problemi, ka na ene stvari mogauče malo drugače gledamo. Znamo tau tó, da so eni lidje v obej organizacijaj. Največ pa smo se pogučavali o tom, ka je največše delo za drugo leto. Tou je slovenski radio. Mislim, ka smo se na konci dogovorili, ka obej organizaciji moramo biti pri tom projekti enotni. Če nej, bomo težko dobili kakšni denar od vögrske države in tak naprej. Zmenili smo se, da mo vsako leto enkrat meli skupno sejo. Pokazalo se je, da smo enotni in da smo vsi zataou, da delamo za Slovenice na Madžarskem. Mislim, ka je tau dobro za matično domovino pa za našo vlado tó.«

Silva Eöry

**OBIŠČITE KOMPASOVE
BREZCARINSKE PRODAJALNE
(DUTY FREE SHOPE)
NA MEJNIH PREHODIH
V HODOŠU IN KUZMI
* * ***

**BOGATA PONUDBA
V HODOŠU TUDI PRODAJA
ZA FORINTE
ODPRTO VSAK DAN OD 8. DO 20. URE
* * ***

**VESELE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
BRALCEM PORABJA IN
SLOVENCEM NA MADŽARSKEM**

Bili smo veseli obiska

Slovensko društvo v Budimpešti je 29. novembra obiskala državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mihaela Logar. Sremljala sta jo pooblaščen minister Velesposlaništva R Slovenije v Budimpešti Mitja Močnik in sekretarka Ksenija Škrilec. Državna sekretarka je bila na uradnem obisku na Madžarskem. Začela je v Porabju in nadaljevala v Budimpešti na Manjšinskem uradu.

Mihaela Logar s člani Slovenskega društva v Budimpešti

Zelo smo bili veseli, ko so nam iz velesposlaništva sporočili za obisk. Tako ugledne goste, kot je gospa Logar, imamo redko. Ob tej priložnosti se je zbralo vodstvo društva. Državna sekretarka nas je seznanila z delom Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Urad ima težko, odgovorno delo. Slovenci živimo ne samo v zamejstvu, temveč tudi v drugih evropskih državah, v Ameriki, Avstraliji, in nismo vedno složni. Lepo je, kot je povedala gospa Logar, da vsakega Slovenca, skupino, društvo enako sodijo. Ne delajo razlike med Slovenci, ki so odšli iz domovine na začetku stoletja, med drugo svetovno vojno ali pred nekaj leti.

Odgovor smo dobili tudi na vprašanje, kako je z zakonom "Slovenci brez slovenskega državljanstva". Tega zakona ne bo, bo pa možnost za dvojno državljanstvo. Tega so se nekateri naši zelo razveselili.

Predsednica Irena Pavlič pa je predstavila delo društva. Med drugim je povedala, da so zadnja leta organizirali veliko prireditev. Pri društvu v Budimpešti so gostovale že skoraj vse skupine iz Porabja in tudi več skupin iz matične države Slovenije. Radi bi pa navezali stike tudi s koroškimi Slovenci. Društvo združuje porabske Slovence, ki so se naselili v Budimpešti. Njegov cilj je, da bi v velemestu ohranjali slovensko identiteto. Edina možnost za to pa je, da se čim večkrat srečujejo.

I.P.

SLOVENSKA SLOVNICA

SLOVENSKA SLOVNICA FRANCEKA MUKIČA SE DOBI NA ZVEZI SLOVENCEV V MONOŠTRU (DEÁK FERENC U. 17).
CENA: 1.000 FORINTOV.

SZLOVÉN NYELVKÖNYV

MUKICS FERENC SZLOVÉN NYELVKÖNYVE MEGVÁSÁROLHATÓ SZENTGOTTHÁRDON A SZLOVÉN SZÖVETSÉGEN (DEÁK FERENC ÚT 17.). ÁRA: 1.000 FORINT.

V Zdravilišču Moravske Toplice pripravljajo za leto 2000 kar nekaj novosti. Zaključuje se druga faza izgradnje apartmajskega naselja »Prekmurska vas«, ličnih hišic grajenih v stilu tradicionalne prekmurske arhitekture. Gre za 144 apartmajev namenjenih prodaji na trgu, kar pomeni 600 novih ležišč. V letu 2000 se bo nadaljevala izgradnja golfskega igrišča.

Zdravilišče bo po zaključku te faze razpolagalo z vadiščem in golfskim igriščem z 9 luknjami.

Največja naložba v razvoj Zdravilišča Moravske Toplice pa je gradnja novega bazenskega kompleksa. Namenjen bo vsem starostnim strukturam kopalcev, s pestro ponudbo naj sodobnejših vodnih programov in atrakcij. Nov bazenski kompleks bo povečal obstoječo kopališko ponudbo za novih 2.300m² vodnih površin, z 11 termalnimi in rekreacijskimi bazeni, 3 tobogani (dolžine 156m, 137 in 30m). Posebna atrakcija bo tobogan s svetlobnimi in zvočnimi efekti, skakalni bazen s stolpom in tremi deskami. Kopalcem bodo na razpolago tudi savne, fitness, whirlpooli, podvodne masaže itd. Nov bazenski kompleks je namenjen predvsem dnevnim kopalcem in bo sprejel prve kopalce še pred začetkom glavne poletne kopalne sezone v letu 2000.

Na koj smo ponücali 1 % porcije?

Leta 1998 so nam iz APEH-a tö napisali pismo, da so bili takši, steri so za našo društvo pä notri plačali 1 % porcije. Sploj smo radi bili in je tau našo vodstvo sprejelo. Spravili smo vse tiste papire, ka je zavolo toga trbelo notri poslati. Letos je malo ležejše šlau kak prvo leto. Tem pejnazam - 46.729 Ft - smo tö sploj radi bili, ka smo tau leto večkrat prosili pejnaze po natečajaj, liki pau niso nam dali, ka bi potrebovali. Zato vsakša pomauč dobro pride. Te pejnaze smo ponücali 12. decembra leta 1998, ka je takrat gostovala pri nas folklorna skupina z Gorenjoga Senika pa goslarje. Te smo autobus mi plačali pa smo tau cuj dali.

Po toj pauti se lepau zavalimo vsakšomi Slovenci na Vogrskom, Madžari pa organizacijam, stere so nas pomagale, te pejnaze našemi društvu notri plačale.

Budimpešta 24. november 1999

Irena Pavlič
predsednica

Az 1 % SZJA felhasználása

1998-ban is értesítést kaptunk az APEH-tól, hogy egyesületünk részére újból befizetésre került a SZJA 1 %-a. Nagyon örültünk neki és vezetőségünk ezt elfogadta. Beszereztük a kért igazolásokat, ez valamivel könnyebb volt, mint az előző évben. A befizetett összeg 46.729 Ft volt. Ennek is nagyon örültünk, hisz ebben az évben hiába pályáztunk, többször a pénz felét sem kaptuk meg. Így minden támogatás nagyon jól jön. Ezt az összeget 1998. december 12-én használtuk fel, akkor fogadtuk vendégzereplésen a felsőszölnöki táncsoportot és zenekart. Az autóbuzsköltség egy részét ebből fizettük ki. Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak az adófizető szlovén nemzetiségű magyar állampolgároknak, magyaroknak, szervezetteknek, akik ezt az összeget Egyesületünk számára befizették.

Budapest, 1999. november 24.

Pavlics Irén
elnök

Nastali so novi stiki

Idejo, da bi se porabski Slovenci - preko Zveze Slovencev na Madžarskem - povezali in sodelovali na različnih področjih s krajani mestne četrti Magdalena v Mariboru, je že nekaj časa gojil g. **Jožef Murko**, član sveta mestne četrti. Na pobudo gospoda Murka so se udeležili nekateri krajani mestne četrti 4. junija izleta v Porabje. Njihove vtise o obisku smo lahko prebrali v članku g. Murka, objavljenem v 23. št. časopisa Porabje. Glavni pobudnik je bil po obisku v Porabju še bolj motiviran, zato je organiziral srečanje predstavnikov obeh organizacij. Vodstvo Sveta MČ Magdalena nas je sprejelo zelo prijazno. Sestanka, ki je bil prvi resen pogovor o našem sodelovanju, so se udeležili predsednik, podpredsednik, tajnica sveta in kot pobudnik tudi g. Murko.

Posebej smo hvaležni tudi gospodu Soviču, županu Maribora, ki nas je sprejel. Veselilo nas je, da je bil zelo zainteresiran za sodelovanje, ko se je seznanil s cilji in tudi problemi porabskih Slovencev, ki mu jih je predstavil g. Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev.

Ob našem obisku smo se pogovarjali z gostitelji.

• *Prosim, predstavite nam mestno četrt Magdalena.*

"Naša mestna četrt je na desnem bregu reke Drave. Obsega po starem Magdalensko predmestje mesta Maribora, zato tudi ime mestna četrt Magdalena. V tem prostoru je tudi znana in v Sloveniji edinstvena železniška kolonija, ki se je zgradila v času prihoda železnice v Maribor, potem naprej do Ljubljane in Trsta. Na našem območju imamo bolnico, dve srednji šoli, dijaški dom Lizike Jančar, štiri osnovne šole. Naših prebivalcev je nekaj čez 9500. Lahko rečemo, da je skoraj

80 odstotkov občin v Sloveniji manjših, kot je naša mestna četrt. Delujemo v okviru mesta. Financiranje za delovanje je predvideno iz proračuna. Imamo tudi nekaj poslovnih prostorov, ki jih dajemo v najem, tudi od tega lahko pridobimo sredstva za naše delovanje. Za nas, krajane te mestne četrti je najbolj pomembno,

Predsednik Zveze Slovencev z gostiteljema

da imamo vodo, da nam odpeljejo smeti, da imamo urejene ceste, pozimi pa očiščene ulice. Temu delu smo se pretežno posvetili, to se pravi, našim ljudem. Zato tudi vztrajamo, da mestna četrt mora biti in da mestna četrt to funkcijo mora opravljati. Kajti drugače bi bili oblastniki predaljeni od baze, od teh ljudi. Tudi na socialnem področju precej postorimo, pomagamo ljudem na domu, seveda z našimi oblikami samopomoči."

• *Koliko mestnih četrti imate v mestu Maribor?*

"V Mariboru je dvanajst mestnih četrti, kar obsega mestno območje, in šest krajevnih skupnosti, to so pa območja, ki po definiciji niso mesto, se pravi, okolica Maribora."

• *Pri gospodu županu mesta sem dobila občutek, da je vaša mestna četrt s svojimi dejavnostmi, rezultati precej priznana v mestu.*

"Velja, da smo precej aktivni na vseh področjih. Tudi to naše sodelovanje z vami smo prvi začeli, ideja je zrasla pri nas. So tudi druge oblike delovanja. Vsako leto imamo srečanje občanov za starejše nad 75 let, seveda malo programa, malo muzike. Glasilo izdamo enkrat letno ob našem krajevnem prazniku, to je 10.

junija. Seveda ob tem krajevnem prazniku mestne četrti izvajamo razne aktivnosti. Lani smo imeli revijo pevskih zborov osnovnih in srednjih šol. Tudi likovno razstavo slikarjev, ki delajo pri kulturno umetniškem društvu Angel Besednjak. Program smo popestrili z nastopom pihalne godbe. Srečanje smo zaključili s svečano sejo v domu Lizike Jančar in s podelitvijo priznanj najzaslužnejšim."

• *Kaj menite, na katerih področjih bi bilo naše sodelovanje najbolj koristno?*

"To je zdaj šele naše drugo srečanje. Pravzaprav prvo, kjer se pogovarjamo o programu samem. Razmišljam, da bi mogoče ob našem prazniku naslednje leto nastopila tudi kakšna porabska kulturna skupina. Potem bi se lahko pogovarjali o sodelovanju med šolami. Tudi šole sodelujejo na našem prazniku v športnem in kulturnem progra-

mu. Na 2. gimnaziji imamo dobro gledališko skupino. Seveda s pomočjo mestne občine bi pa sčasoma lahko sodelovali tudi na gospodarskem področju."

• *G. Murko, se spomnite, kako ste prišli do ideje, da bi sodelovali s Porabjem?*

"Ta ideja se mi je porodila pred daljšim časom. Videl sem, ko je bila naša mestna četrt ustanovljena, da bi ji lahko dali določeno vsebino delovanja. Takoj sem prišel na idejo, da bi bilo tako povezovanje z narodnostno manjšino v zamejstvu koristno, da bi krajani spoznali problematiko določene manjšine. Namreč sem že od 1983. leta član Kluba koroških Slovencev v Mariboru, več let tudi upravnega odbora. S tem klubom smo vsako leto hodili na avstrijsko Koroško, tako smo se seznanili s problematiko te manjšine. Nato se mi je pa že spontano odpiralo vprašanje, kako je z drugimi manjšinami izven naše države, posebej s porabskimi Slovenci. Ideja je stara že dve leti. Vodstva mestne četrti mi ni bilo težko prepričati za tako aktivnost. Tako, da sem danes še bolj prepričan, da je bilo moje prizadevanje pravilno."

K. Fodor

• *Kaj pričakujete vi, ki ste glavni pobudnik, od tega sodelovanja?*

"Prepričan sem, da bo naše sodelovanje s porabskimi Slovenci rodilo rezultate in da bomo drug drugemu popestrili, bogatili življenje, bodisi na gospodarskem, kulturnem ali športnem področju. V tem trenutku se še ne ve vse, kaj bi lahko storili, ampak mislim, da bo čas pokazal."

Danes sem že dal gospodu županu idejo, da bi bilo lepo, če bi se naša hiša, ki je sicer v zelo slabem stanju, obnovila, je pa kulturni spomenik. V tej hiši bi lahko imeli porabski, štajerski in koroški Slovenci neko predstavništvo oz. svoje mesto, da bi še lažje delovali, se povezovali. V spodnjem delu hiše pa bi bil poslovni del, iz katerega bi se lahko določena sredstva prelivala v financiranje manjšinske dejavnosti, recimo kompenziranje bi se najemnine. Sat tu ne bi šlo za pridobitno dejavnost, gre za kulturno nacionalno poslanstvo. Mislim, da so Slovenci na Tržaškem nekoliko oddaljeni od nas, lahko bi pa tudi oni imeli sedež v tej hiši. To je moj daljni cilj, upam, da se bo sčasoma uresničil."

Ugodne obrestne mere za devizne vloge!

Tudi porabski Slovenci lahko varčujete v Pomurski banki!

Obrestne mere so konkurenčne. Varnost naložbe je zagotovljena.

Varčujete lahko v tolarjih in tuji valuti!

Podrobnejše informacije dobite v vsaki od naših enot.

Pomursko banko boste spoznali po tem znaku:

pomurska banka

Želimo Vam srečen Božič in uspešno leto 2000.

Sombotelski Slovenci

V Somboteli smo geseni lansko leto ustanovili *slovensko samoupravo*. V začetki letošnjega leta pa *Slovensko društvo Avgust Pavel*. Zaka smo ranč njegovo ime gor vzeli?

na Verico i smo šli pejski prejk grajnce v Čepince, v Slovenijo. Zadvečara smo bili pri slovenski meši na Verici pa smo si poglednili kulturni program. Večerjali smo v restavraciji

Ženske so pekle, moški so koštavali

Zato, ka je Avgust Pavel biu Slovenec, pa je živo v Somboteli - ranč tak kak mi. Narauo se je na Cankovi, paulek Murske Sobote. V gimnazijo je odo v Monoštri pa v Somboteli, na univerzo v Pešti. Po tistom je včiu v Somboteli pa je biu direktor Muzeja Savaria. Piso je v vogrskem jeziki o Slovencej v Sloveniji pa na Vogrskom. Ništerne reči pa je dojpsipo v svojoj - v našoj maternoj rejči tō. Dojpsip Pavel je v naši vesnicaj tō odo. Dojpsipo, kak so naši lidgē živeli pa kak so gučali.

Slovensko društvo Avgust Pavel i slovenska samouprava v Somboteli delata vküper, svoje programe organizirata vküper. Najoprvin smo meli februara *Den slovenske kulture*, na šteroga smo pozvali ženske z Gorenjoga Sinika, štere so nam pokazale, kak trbej s krepapira rouže redti. Z njimi lejpi rauz, korin pa pagetov pa smo napravili razstavo. Vmejs je nam igro Laci Korpič. Majuša smo meli *Den materne rejči*. Poslušali smo predavanje o slovenskoj maternoj rejči, spejali smo pesmi o materaj, pa smo se odlaučili, ka večkrat vküppridemo spejvat. Majuša smo bili eške na *Porabski dnevaj* na Verici. Pred podnevom smo si poglednili v Monoštri Muzej Avgusta Pavla i Slovenski kulturni in informativni center v Monoštri. Podnek smo prišli

Lipa, v slovenskom domi v Monoštri. Juniuša smo meli *slovensko mešo* v Somboteli v cerkvi svetoga Martina. Pri meši pa na koncerti po meši je spejvo pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Sinika, Julija smo uradno prejkdali našo ižo. Pripravili smo *razstavo iz fotografij*, štere so iz naši slovenski vesnic. Pozvali smo vse tiste, šteri so nam pomagali - v Somboteli na varaški samoupravi pa iz Porabja. Septembra smo se odpelali v Slovenijo, na *Cankovo*, v rojstno ves Avgusta Pavla. Pelali smo se prejk Lendave, Bogojine i Murske Sobote. Pri Soboti v restavraciji Čarda smo kauštali prekmursko gibanico pa borovničev sok. Na Cankovi smo poglednili rojstno ižo Avgusta Pavla, razstavo o njegovom življenji i deli pa cerkev, gde je biu krščen.

Od oktaubra mau *vsikšo drugo soboto se srečamo* pa se pogučavamo o tome, kak smo prišli v Somboteu, ka so geli pa küjali naši starci, gledali smo videofilme o Sloveniji - i vsikšo paut smo spejali naše slovenske pesmi. Vsikši četrtek pa mamō *tečaj slovenskega knjižnega jezika*, na šteroga odi 8 ljudi, med njimi či Avgusta Pavla, Judita Pavel. 27. novembra je v Somboteli že biu snejg. Zato je nas že tū gorpoisko *Miklauš*. Naši mlajši so ma slovenski spejali. Vüpan se, ka so volau dobili, pa

večkrat pridejo k nam, ka nji navčimo kakšne slovenske pesmi. 4. decembra je nam gledališka držina *Nindrik indrik* iz Monoštra špilala igro V videoklubu. Naši gostje so bili *generalni konzul dr. Zlatko Muršec i delegacija iz Cankove*. Za en keden pa smo se odpelali v Pešt za dva dni. Pozvalo nas je Društvo Slovencev v Budimpešti. Drug drugome smo nupokazali naše društvo. Ništerni lidge so se več deset lejt nej vidli, zdaj so se po dugi lejtaj srečali. Poglednili smo parlament tō, gde - se vüpamo - mi Slovenci mo tō meli našoga poslanca.

Gostje s Cankove

Za vse tau, ka mamō, pa za programe smo penaza tō nūcali. Penaze smo dobili iz *državnoga proračuna*, od *sombotelske varaške samouprave*, od *Zveze Slovencev pa dvakrat na natečaji*. Od *Državne slovenske samouprave* smo dobili solvarje i kasete, ka bi se leko slovenski včili. Drugo leto dobi od Državne samouprave penaze za lejs Muzej Savaria v Somboteli, ka do leko slovensko cimprano ižo zidali v Skanzeni (Müzeumfalu) v Somboteli. Tista iža, naša iža tō bau. Tam mo leko meli svoje programe, pa če pridejo iz Slovenije skupine, sé k nam tō leko pridejo, ka mo meli mi tō nika pokazati.

Vüpano se, ka mo drugo leto tō meli telko penez kak letos. Kleti bi radi k nam pozvali Društvo Avgust Pavel s Cankove, pa Društvo Slovencev iz Budimpešte.

Marija Kozar
predsednica samouprave

Leseni črevli

Edna tetica so mi v ednoj našoj vesi etak pripovedali:

Po slovenski vasicaj je pred 50-60 lejtami pri največ držinaj velko srmastvo bilau. Vsakši si je pomago, kak si je mogo, depa svetke so držali. Deca je po pravom võrvala, ka prej na svetke Jezuš prinese krispan. Tak je bilau v našoj držini tū. Mejla sam 3 lejta starejšega brata, dobri pet lejt za menov sta se narodila dvojčka, Franci pa Anica. Ešče se je druga bojna kumaj dokončala, gda se je z menov na božič tau zgodilo.

V tau leti je tū prišo božič pa so se naša mati sploj dosta trüdili za tau, naj bi vsakši nikši dar daubo. Če drugo nej, te je cejlaj držini tam bio "krispan". Depa deca more võrvati, ka krispan Jezuš prinese. Ge sam že več kak 15 lejt stara bila, zatok so mi mati zavüpali pa so tak prajli, ka mo za te male letos ge Jezuš, steri prinese krispan.

Da bi pokazali, ka je Jezuš ali angel tū s srmastva, so mi mati vküp nalekli nikši stari beli gvan, naredli so mi venec na glavau iz papirnati beli rauz pa so mi z žiraum vönamazali mojga brata lesene črevle, šteri so meni sploj velki bili. Na obraz so mi gor potegnili nikše štrumfe, naj me deca ne spozna. Baja je samo tau bila, ka je moj 18 lejt star brat zadvečerka isko svoje lesene črevle. Velko nevolu je zagno, nej vido, ka ma mati škrilijo, naj nika ne guči, sploj pa nej pred malimi. Mali so tū iskali te črejule, depa nej so je najšli. Mati so je v klejt skrili. Te sam pa ge tavō potegnila brata pa sam me pravla, ka so črevli pri meni za vulo večera, gda krispan prinesem. Etak je moj brat doma avo, svetašnje črevle je nej smo obüti.

Gda je prava kmica gratala, so mati meli gor okinčani krispan v sobi. Figice so spekli, tiste so gor obešavali, oreje so v svetle papire not povili pa so je obesili na drevo, male djaboke ranč tak pa ešče repo smo na kocke rezali, v papir povili pa gor vezali na krispan. Te sam prišla na red ge. Mati so me oblekli pa so me poslali tavō na tarnac. Od tistec sam üšla v sobo pa sam mogla k stoli staniti, tak delati, liki bi zdaj dojdjala krispan na sto. V tauj minuti - tak je bilau zgučano - je mati z mlajši staučila v sobo. Samo so svejče gorele. Mali Franci pa Anica sta doj na pod pokleknila z materjov vred, ge sam pa začnala božično pesem spejvati, mali pa mati pa z menov vred. Gda smo spojevali, sam gor stanila pa sam čüla, ka mati pravijo malim, ka Jezuš se pašči tadale.

Ge sam staučila brz nazaj, tam je pa bio eden šamedli. V njega sam se poteknila pa kak sam duga bila, tak sam se po sobi ta vtegnila. Kak sam etak gabale gor držala, obadva leseniva bakanča sta odletejla doj z moji nog, zravan pred dvojčke. Oviva pa sta je poglednila pa kričala: "Gusti!", - tau je bio najstarejši brat - "poj, poj, Jezuš ti je nazaj prineso tvoje lesene črevle!" Pa te sta vküp brala te bakanče pa sta se čüdivala, ka se leko takšo zgodí.

Ge pa, jaj sveti Baug! Ge sam se nikak vküp pobrala. Skrb sam mejla, naj ešče veško norijo ne napravim. Te pa mesto toga, ka bi se spucala, kak se šika, bausa sam na rit tavō na dvera šla. Tam sam se pa poteknila v prag pa sam že pá gabale držala na tarnac. Dobro, ka sta tau maliva več nej vidla.

Tak se spominjam, ka je tau bila slednja prilika, gda sam leko bila "Jezuš".

I. Barber

OD SLOVENIJE...

Podobnik pri češkem predsedniku Havlu

Slovensko parlamentarno delegacijo pod vodstvom predsednika državnega zbora Janeza Podobnika je v času dvodnevne obiske na Češkem na Práškem gradu sprejel tudi češki predsednik Vaclav Havel. V krajšem pogovoru sta se Podobnik in Havel strinjala, da morajo države kandidatke za članstvo v EU sodelovati in ne tekrovati med seboj.

Slovinci tudi v bodoče brez vizumov v ZDA

Slovenski notranji minister Borut Šuklje, ki se je z delegacijo mudil na obisku v ZDA, je po pogovorih z ameriško pravosodno ministrico Janet Reno povedal: "S pravosodno ministrico sva govorila o sodelovanju med ZDA in Slovenijo ter ga ocenila kot odlično. Dotaknila sva se nekaterih posebnih praktičnih tem, kot je področje potnih listin in drugih," je po sestanku dejal Šuklje in dodal, da je sogovornica zagotovila pripravljenost za nadaljnje dobro sodelovanje.

Politika ukinitve vizumov za slovenske državljane, ki potujejo v ZDA za manj kot 90 dni, ostaja tako nespremenjena. V programu ukinitve vizumov za turistična in poslovna potovanja, krajša od 90 dni, sodeluje poleg Slovenije še 28 držav.

Podpisan sporazum o pomoči Sloveniji BiH

Državna sekretarka za ekonomske odnose s tujino Vojka Ravbar in minister za zunanjo trgovino in ekonomske odnose BiH Mirsad Kurtović sta podpisala sporazum med slovensko vlado in ministrskim svetom BiH o nepovratni pomoči BiH za leto 1999. Vrednost sporazuma dodeljene nepovratne pomoči za leto 1999 znaša 3,1 milijona dolarjev, približno 60 odstotkov tega zneska pa je namenjenih za izvedbo projektov obnove in strokovno pomoč Federaciji BiH, drugi del pa Republiki srbski.

Dan manjšin Dan manjšin Dan manjšin

Za dan manjšin je Zveza Slovencev 12. decembra organizirala Srečanje amaterskih kulturnih skupin, na šterom je Klara Fodor tak ocejnila delo v l. 1999. "Srečanje kulturni skupin je že tradicionalni svetek. Porabski Slovenci se leko štimamo, ka tak bogato kulturno življenje mamo.

Dan manjšin v Slovenskom daumi

Gvušno, ka nam je tau bogastvo ležej bilau erbati kak zadržati. Francek Mukič etak piše o tejm v Porabski pesmarici: «Dosta lejpi pesmi smo že pozabili. Ali smo se ranč nej navčili. Sploj mi, srednje pa mlajše generacije. Škoda. Dostakrat eške poznamo melodijo, reči pa več nej. Takšni smo kak ftič, steri si je peraut vtrgno. Zna, kak trbej po lufti leteti, samo ne more.»

Če so pa minauli tisti cajti, gda so lidge gdekoli-na mezevav, v društva, doma, v krčmej - spejavali pa plesali svoje domanje pesmi pa plese. V današnjom modernom svejti se tau zveksoma že samo v kulturni društva pa na prireditvaj do gaja. Zatau je tak važno vavšo delo. Samo z vašo pomočjav, vküper leko obranimo tau vrejdnost.

Gvušna sam, ka gnesden kulturno življenje ma najveško mauč družiti Slovence, dobra družba je pa

najveksa motivacija za nüc matrne rejči. Ranč vaše skupine omogaučijo našim slovenskim organizacijam, ka za svoje lidi leko nüdijo bogate, lejpe programe. Dobro bi bilau, če bi zvün kulturni društva dosta takšni društva meli, kak je Društvo porabski penzionistov. Njino karaž-

zirajo slovenske samouprave. Na prireditvaj je sodelovalo zvün domanji skupin 8 skupin iz Slovenije pa ena vogrška z Varaša.

Trno cenimo pa poštojamo delo mlajše skupin tu. Na te mlajše leko računamo najbolje, ka do za par lejt že med nami. Vsevküper so štiri mlajše skupine, tau je (34) mlajšov. Senička šaula ma lutkovno, folklorno skupino, glasbeno šaulo, števanovska šaula pa plesno skupino. Skupine so gorstaupile 23-krat v Porabji, lutkovna skupina ške 7-krat v Sloveniji, gnauk pa v Budimpešti. Mlašečo delo pomagajo naslednji mentorji: iz Slovenije g. Alojz Copot pa Miki Roš, iz Porabja pa 3 lerece: Ildiko Treiber, Ibolya Neubauer, Marijana Takač.

Lutkovna skupina OŠ Gornji Senik

no spevanje, plesanja je vredno videti, čüti. Oni so tej ftiči, steri se ške gnesden vejo z zdravimi perauti nositi po lufti pa veselo žvrgoleti svoje pesmi. Zveza je letos organizirala 18 vekšij prireditjev. Tau so: Slovenski ples, Slovenski kulturni praznik, Porabski dnevi, jubilej Slovenskoga dauma, 8 likovni razstav, koncerti, lutkovne, gledališke predstave pa današnje srečanje. Letošnji božični koncert organi-

Ansambel Porabje

V okviru Zveze dela 8 odrasli skupin, tau pomejni 102 lidi, med njimi je 11, steri delajo v dvej skupinaj. Skupine so letos mele vsevküper 110 nastopov: 65 na Vogrskom (s toga 47 v Porabji), 42 v Sloveniji (s toga 27 v Prekmurji) 3 pa v Avstriji. Na mednarodni prireditvaj sta gorstaupila: Mešani pevski zbor August Pavelže 27. leto na Tabori slovenski pevski zborov v Šentvidi, 5. leto pa na prireditvi "Pesem ne pozna meja", senička folklor 11. leto na folklornom festivalu v Bellincaj, oprvim pa v Avstriji. Pevski zbor je veliko poštanje zadaubo, ka je leko sodelovau pri papeževi meši v Maribori. Senička lutkovna skupina z igrov "Brezi straja nega straja" pa gledališka držina Nindrik-indrik iz igrov "V videoklubi" sta bili med najbaugšimi, etak sta prišli na republiško revijo v Sloveniji.

110 nastopov se pa etak tala po skupinaj: Mešani pevski zbor August Pavel 18, folklorna skupina Gorrenji Senik 7, ansambel Porabje 10, folklorna skupina Sakalovci 13, ansambel Lacija Korpiča z ženskim kvartetom 17, ljudske pevke iz Varaša 13, ljudske pevke iz Števanovec 15, gledališka držina Nindrik-indrik 17.

Dan manjšin Dan manjšin Dan manjšin

... DO
MADŽARSKE

Folklorna skupina
Sakalovci

tivirajo na redno delo. *Vejmo, čutimo, ka mamu ka pobaugšati. Na tau mo té meli vekšo možnost, gda de Slovenski daum že delo z askom. Dočas vas prosim, bojmo zadovolni pa radi tomi, ka mamu. Vejmo, ka se vašoga trüda pa dela s pejnazi ne da plačati. Tau tü vejmo, ka vi ne delate za toga volo, liki zatok, ka s srca radi popejvate, plešate, igrate v svojoj maternoj rejči, radi ste vküper, ste radi, če lidi v*

Ansambel L. Korpiča in ženski kvartet

Dobro vejmo, ka tej nastopi kelko probe, časa, trüda, energije prosijo od vas, od vaši držin pa dosti razmenja pa potrpljenja. Tau delo samo tisti leko s poštanjaum opravlja, steri tau potrebo v sebi ma pa dela z dobre vole. Veseli pa (h)valežni smo, ka telko dobri svoji lidi mamu, posebno pa tistim, steri so druge narodnosti ali odijo iz matične države. Gvušna sam, ka za vašo uspešno delo najvekšo brigo mamu naši mentorji. Tau so: ga Marija Rituper, Miki Roš, Marija Trifus, Alojz Hanžek, Feri Šulič, Elizabeta Kovač, Laci Korpič, Aranka Schwarcz, Magda Bartakovič, steri so strokovno odlično pripravleni, so zahtevni tak do sebe kak do vas, s svojo vztrajnostjo, energijo vas pozitivno mo-

Adventni venci in božični aranžmaji cvetličarne Mojca iz Bodonec ter pridelki Sadjarstva Smodiš, na razstavi ob dnevu manjšin

dobro volau leko spravite. Mi smo pa leko ponosni na vas, vej se pa prejk vaši glasauv pa slajnsi naug, igre na odri leko širi glas porabski Slovencov.

Etak je honorar vašoga dela namenjeni bola za vaše ceringe. Tau je bilau za vse odrasle skupine na pau leta 260.000 forintov, na cejlo leto se kaže prb. 600.000; vse omanji mentorov pa na cejlo leto neto 620.000 forintov. Mentorje iz Slovenije plačüva matična država. Pautni stroški so nas do teygamau koštali 1.660.000 forintov, tau so potni stroški nastopov pa vse tisti mentorov, članov,

steri se vozite na vaje.

Današnje visike cejne se najbolje pokažejo pri ceringi prireditvaj. Dva primera omejnim iz 18 prireditjev: Slovenski kulturni praznik nas je košto 189.000, Porabski dnevi pa 523.000 forintov. Za letošnje kulturne prireditve smo dobili z natečaji na Vogrskom 1.550.000 forintov. S toga je Javni sklad za narodne in etnične manjšine dau na 8 prireditjev 1.110.000, Ministrstvo kulturne dediščine pa na dvej- 390.000 forintov. Pomagala nas je ške Manjšinska komisija Parlamenta, dala je 1.800.000 forintov za cejlo letno delo Zveze.

Drügo pomauč smo dobili iz matične države. Zatau se lepau zahvalimo."

Nova ministra

Od začetka decembra ima madžarska vlada dva nova ministra. Novi minister za gospodarske odnose je postal György Matolcsay, ki je zamenjal Attilo Chikána. Do spremembe je prišlo tudi na čelu Ministrstva za nacionalno kulturno dediščino, kjer je Józsefa Hámorija zamenjal Zoltán Rockenbauer.

Miklavž na Seniku

• 5. decembra je Športno društvo ob pomoči Državne slovenske samouprave na Gornjem Seniku obdarilo vse otroke do 14. leta starosti. Darila so raznašali trije Miklavži s šestimi parklji.

• Miklavž je obiskal tudi vrtce in šole v Porabju, v katerih se poučuje slovenski jezik. V te institucije je prinesel darila Državne slovenske samouprave.

Prireditve ob dnevu manjšin

Datum podpisa Deklaracije o pravicah pripadnikov narodnih, etničnih, jezikovnih in verskih manjšin pri Združenih narodih (18. december) je madžarska vlada določila za dan manjšin. Ob tem dnevu se podelijo priznanja in odlikovanja najbolj zaslužnim posameznikom in skupnostim.

• Ob dnevu manjšin je Komisija za narodne in etnične skupine pri županijski skupščini Zelezne županije 17. decembra priredila v Slovenskem domu v Monostru Forum o manjšinah, katerega so se udeležili državni sekretar Ministrstva za pravosodje dr. Csaba Hende, podpredsednik manjšinskega urada Antal Heizer in predsednik omenjene manjšinske komisije Vilmos Horvat.

• Dialog o možnostih ohranitve manjšin. S tem naslovom je 18. decembra priredila Zveza civilnih društev Örséga posvetovanje. Isti dan so se v gledališki dvorani srečale ljubiteljske skupine ob tromjeji.

Spoštovani bralci!

Naslednja številka našega časopisa bo izšla 13. januarja 2000.

SREČEN BOŽIČ IN USPEŠNO
NOVO LETO

FROHE WEIHNACHTEN UND
EIN ERFOLGREICHES
NEUES JAHR

MERRY CHRISTMAS AND A
HAPPY NEW YEAR

MIRA
European Fashion Design
S I N C E 1 9 2 3

Protvodnja oblačil, d. d.

Place 2 / 9000 Murška Sobotna / Slovenija
tel.: 069 13 0 / fax: 069 32 513 / http://www.mira.si

Mali siroček

France Prešeren
Nezakonska mati

*Kaj pa je tebe treba bilo,
dete ljubo, dete lepó,
meni mladi deklici,
neporočeni materi?*

*Oča so kleli, tepli me,
mati nad mano jokali se;
moji se mene sram 'vali so,
tuji za mano kazáli so.*

*On, ki je sam bil ljubi moj,
on, ki je pravi oča tvoj,
šel je po svet, Bog ve kam;
tebe in mene ga je sram!...*

Zgodilo se je pred drugo bojno, gda so na Gorenjem Seniki zidali (obnavljali) Boži hram. Zato je Oča Bog nej emo kajta paziti. Mlada sinčarska deklina je zanosila. 4. januarja 1940 je povila dete, ki bi v normalni situaciji moglo biti izredna radost. Brezi očo pa je bilo strašna nesreča. Mati je preminola nin v Austriji. Gda je siroček biu sedem mesecev star, je mogo v sirotišnico (állami gondozás).

Svinjski pastir v Rumi, Šteri ga je k sebi vzeu, je biu svinjski in grobijanski. Štirinajst mesecev stari pojbiček je ranč sejti nej mogo, če so ga zvali, je samo v steno gledó. Gda je v Kám prišo, je roko pa hrbet vse doj poparjeno emo. (Brazgotine se ešče zdaj tó vidijo.) Vsi so pravili, ka mali siromak gvúšno vmrje. V Kámi ga je vzela **Anna Horváth**, štera je tó nej imela moža. Njegova nova mati je bila najbolje siromačka ženska v vesi. Depa najbolje poštena tó. Mati dečko je za tri mesece začno hoditi.

Pri hiši ji je bilo več mlajšov. Vsigdar je mislo, ka so tisti njegovi bratje in sestre. Zvün Rozalije so drugi bili ranč takši siročeki brezi starišov kak un. Na priliko **Nardai Pišta**. Sledik, gda je že v šolo hodo, ma je špajsko bilo, ka se njegova mati piše **Anna Horváth**, v cagnjes pa pri maternem imeni pišejo, ka **Anna Paul**. Rubrika, v šteri so pitali za očo,

*Draga druga mati!
Bog plati, ka si
me v siromaštvu,
depa v poštenji
gorzranila.*

*Obečam, ka mo kak
fiskáliš tó vsigder
omago nedužnim.*

je naponi prazna ostala. Sledik v rdeči prvici, potnem listi tó. O svoji koreninaj je znau samo toliko, pa to, ka se je narodo na G. Seniki.

István Paul je biu komaj pet let star, gda je že okapat hodo s svojo drugo materjo. Njegovo prvo delo je bilo poklanjati se ljudem. Mati je bila spolj glupa. Bila je kak oceu, nikanej aklava. Živela je 92 let.

Gda so vanej na njivaj delali in so mimo prišli ljudjé, so se vsigdar tak poklonili, ka: „*Bog vam najda dobro delo!*“ Mati ga je najprva naučila, ka more odgovarjati: „*Bog vas blagoslovi!*“. Prva štacija, ka moreš biti pošteni. Pa se nikdar nej pozabiti nazaj pokloniti, ka je mati nej čula, če je stoj kričo.

Cona "szepera"

Spraviti si poštenje tam, gde so mlajše brez starišov zvali „szepera“, ranč tak kak tisto lagvo kisalo mleko, štero so svinje tó nej trnok stele jesti. Strašno ponižanje na vsakem stopaji. V šoli so zatogavolo tó dobivali slabše ocene. Dosta bridki skuz je mogo požreti zato, ka je un prej samo „*vonječe skisnjeno mleko*“. Iz cele življenske kalvarije ga je najbolje bolela cona „szepera“.

Druga mati je svojega „najdenčka“ rada imela, un njo tó, nikdar je nej dala z njim čütiti, ka je un nej iz njene krvi. Una je nej tak bila, kak ništarni „pravi“ stariše, šteri so živino za več imeli, kak svoje mlajše. Če prej pučji ali krava zgine, nedo mogli več imeti drugega. Če pa dete vmrje, vej prej pride drugo... Od svoje druge matere se je vsakšo paversko delo navčo. Samo grozdje obrezavati in koso klepati so ma nej dopútili.

Po osmem klasi se je zgloso za rudarski (bányász) tehnikum v Pécsi. Gor so ga vzeli. Gda je prišo papir z eno kak kača dugo listo, ka vse more s sebov prinesiti (ešče paučline iz slame tó!), ma je mati rekla z žalostnim srcem: „*Dragi moj sin, te vložene dele, ka prosijo, ge tebi ne morem dati!*“ Mogo je doma ostati.

Te so pa ednok prišli nikši ljudje v lepem banjaskom gvanti, pa so gorpoiskali tiste fante, šteri so se nej tadale včili. Bilo je l. 1954. Odišo je v Ajko (Csingervölgy) v vajarsko šolo. Flajsno se je učiu in delo. V šoli je dobo 50 forintov štipendije (öszöntdíj), iz tega je 30 domo poslo svoji materi.

*Penski žitek.
Pityu v kaputi
na levi strani*

*Žitek pod zemljo je
prepitano težki.
Ka pa na zemljij?*

*Zaka ste me zapústili?
Za tega človeka voljo?*

*Sunce zahaja. Ge bi na
vašem mesti gvúšno
ovak naredo.*

Pod zemljo je bilo prekleto trdo in ostro življenje. Lopate v obliki srca (szivlapát) so imeli kak pau ponjave. Tisto je bilo počivanje, ka je nut na fronto mogo nositi štirimetrskere gerende (trame). Sam. Sam si na pleče djati in prinesiti. Skoda je „zapravljati“ dva človeka za takše „mlašeče“ dele kak povejmo nositi 80-kilogramske železne stebre.

Pityu, tak so ga doma v vesi zvali, je grato trdi pojep. Kak trdo je bilo njegovo življenje. Pod zemljo se je nikdar nej bojo. (Ka je rudnik proti življenji?) Edno pot se je banja na enem mestu nut porunjaval. Borovi stebri so praščali in pokali, kak bi prihajo sam Antikristu in se začeno konec sveta. Predjen je pravo, naj samo tisti ostane, sto sam rad ostane in se ne boji. Samo dva sta ostala. Pityu in njegov šef... Bilo je takše tó, ka je dva šihta naredo pod zemljo en za drugim - brezi jesti.

Sledik se je iz Vasvára vozo vsakši den v Ajko (70 km). Sredik noči, v pau tretjoj so mogli od doma in so zadvečarka koli pete võre prišli domo. Kak mladomi pojbi je gorstanenje bilo pravo trpljenje, prava trauma. Sploj ka se je sam mogo prebiditi, ka je mati zavoljo svoje glüpostij nej čüla võre. Pa je don en den nej falüu. Pa je don vsakši den delo. Eške 23. oktobra 1956 tó, gda je v Pešti võvdarila revolucija, v njini banji (Jóka bánya) pa je 700 robov nej stelo doj pod zemljo delat titi.

Trdo delo se je splačalo. Dobro je služo. Gda se je domo pripeljlo s svojim novim Pannónia motorom, so v vesi mislili, ka je sam Bog prišo. Ka je prej to? En „szepera“ se vozi s takšim motorom?!... Sledik je un grato „bankir“ v vesi, ka je ljudem na posodo davo penaze. En szepera „bankir“?!... „Motorpicikli je biu moja svoboda“, pravi dr. István Paul, „eške v Tokaj sem se

Dr. István Paul in njegova družina

tó odpeljlo z njim k svoji mladoženki.

Stanüvanje vnoči v pau tretjoj, dnevno 150 km dročkanja, žmetno, nevarno in nezdravo (malo zraka) delo ptt. so v njem ozrelile miseu, ka takše življenje zato don ne more biti njegov življenjski cilj. 1962. leta je püsto rudnik.

Tisto leto je grato notar (vb. titkár) v Alsóújlaki. Drugo leto je začno paverski tehnikum v Somboteli (kmečko meštirjo se je že v Kámi navčo!). Nato je delo na okrajih (járás) v Vasvári, na Tüzépi v Somboteli, od 1972 do 1986 na sombotelskem okrajih, od 1986 do danesnjega dneva pa pri Apehi, v državnem kancalaji za porce. 1981. leta je v Pécsi skončo fiškališko šolo in doktoriro.

Düšna vest

1961. leta je ena mlada dekla (njegova mladoženka, zdajšnja žena) po radioni poslala eno pesem Istváni Pauli. Tau je čüla na G. Seniki Julianna Paul, p.d. Čatrina Djula. Nika se je genilo v njeni düšni vesti, pa ga je začnala dati iskati. Mislija je, ka to gvüšno more biti sin od njene sestre Ane, šteromij je una krstna botra. Vejpa je prvi sedem mesecev živo pri njej, vküper z njenimi tremi mlajšami. Vejpa...

Hči Mici, štera je živela v Csempezköpcäsi, gaje najšla. 21 let sta nej znala od en

druga, če rejsan sta samo par kilometrov daleč bila od en drugega. Če rejsan sta se v eni izi narodila in eni kuči živela sedem mesecov. Če rejsan sta bila bližnja žlata... Dr. István Paul je biu star 21 let, gda je od svoje sestrične Micina zvedo, ka sta si njegova mati Ana in njena Julianna sestri. Ka je njegova mati z G. Senika v Austrijo hodila delat, te eške tó, gda se je un narodo. Pa te gnok samo več nej prišla nazaj. Dete je njala pri svoji sestri. Naj se zgodi z njim, ka se zgodi.

Mati je tánjala svoje dete, štero je očó tó nej imelo. Prvega majuša 1961 se je z motorom odpeljlo na G. Senik, ka bi se rad spozno s svojo krstno botro, štera ga je par mesecov hranila.

Spozno je devet mlajšov od svoje botre, svoji devet bratracov in sestričn tó. „Vsi smo bili srečni. V moji rojstni vesi so me drugi ljudje tó lepo gorprijali. V gostilni so mi vsi nared steli piti plačüvati. Na balí so tak na mili spevali in igrali. Takšo lepo čütenje je bilo, ka ge končno tó imam pravo, istinsko zlato po krvi!... Te sem biu tak srečen, ka če bi trbelo, bi od G. Senika odpleso do Sombotela.“ se spominja gospod Paul.

Vse je bilo dobro in lepo, samo to nej, ka je nej zvedo, gde je njegova prava mati. Pa što je njegov oča. Nej pa nej. Te pa tak. Če njegovi

stariške že 20 let ne potrebüejo, ka bi spoznali svojega sina, te naj bo tak.

Depa njegova žena je nej popüstila. L. 1966 so z Mednarodnim rdečim križem dali iskati mater v Austriji. Prišlo je pismo, ka mater nin ne najdejo. Žalostna novica ji je potrla... Ranč tisti den je prišlo eno drugo pismo tó z G. Senika. *Bratranec Viktor* je napiso atrejs od matere... Eške gnesden je skrivnost, če so znali, gde je njegova mati, zaka so nej prva võovadili?

Mati in sin nücata tolmača

Tisto leto se je võzraščeni sin napoto k svoji materi. K materi, štero je nikdar nej vüdo. K materi, o šteri ne ve, kak vögleda. Austrijska ves Lasnitzhöhe je poleg Gradeca. Gda je mati võ s hiže prišla in zaglednala svojega zapüščenega sina, je začnala jokati in nazaj v hišo skočila... Sledik so eške tó večkrat jokali. Drugo so tak nej mogli delati: jokati pa se gledati. Slovenska mati je nej razmlila sina, ki je samo vogrski gučo, ka ga je mati nej navčila na materni jezik. Mati je nej znala vogrski. Sin je nej razmo mater, pa nej razmo pausestro, štera se je materi v Austriji narodila l. 1944. Drugi den so v Grazi poiskali tolmača...

Sem mislo, ka smo vsi bratje in sestre

Mati se je nika võzgučavala, ka je prej v etakši pa ataški žmetni situaciji bila, pa ka so granico zaprli, pa ka... „Draga mati! Ge sem nikanej čemerem na vas, depa ge bi na vašem mestu gvüšno ovak naredo...“

Mati in sin sta se eške ednok srečala. V celem življenji dvakrat.

Gda je mati v Austriji mrla, je sin v Somboteli to zvedo za tri mesece.

Zvedo pa je to tó, ka je mati celo erbo dala spisati na svojo hči v Austriji...

... Kaj pa je tebe treba biló, dete ljubo, dete lepó, Al' te je treba biló al' ne, vendar presrčno ljubim te.

Meni nebo odrpó se zdí, kadar se v tvoje ozrem očí, kadar prijazno nasmejaš se, kar sem prestala, pozabljeno je.

On, ki ptice pod nebom živi, najti da srečne, vesele dni! Al' te je treba biló al' ne, vedno bom srčno ljubila te.

Kakšno čütenje pa more biti Baug dragi tisto, če človeka njegova mati ima za „szepero“?

Francek Mukič

Vnúkice žitek je že ovakši.

Vüpanje

Po vesi so letos rano sprtoletja začnili vsefale mašini kopati velke jarke. Štejjvak je kak v vesi vsakšidobro vedo, zakoj kopajo. Dostakrat so njega tü gor poiskali, naj prej on tü not plača na gaz. Štejjvak je pa tak mislo, ka on ja nede tak dosta pejnaz völučo za tau. Dobro je, kak je. Pa ovak je tü tak mislo, ka so za kürjenje najbaukše bükova drva.

Gda se je delo rejsan začnilo, je iz Pešta na gledanje prišo k Štejjvaki sin z držinov. Pa kumaj ka so se not poklonili, se je not poklono domanji notaroš tü, šteri je ešče gnauk probo Štejjvaki povedati, ka je slednja prilika, da bi si on tü leko plin not potegno. Gda je sin tau čüjo, je več nej bilau pitanje. Pravo je, če že k njim nikak nešče oča titi v Pešt, te ma etak pomorejo, naj nikše brige nejma za drva, za kürjenje.

Gesen je pri Štejjvaki že gaz

segrejvo. Sprvoga se ma je tau spoj vidlo, depa gda je nastanila zima, ma je nika trno falilo. Nej je duogo pre-mišlavo, se je že v drvarnici najšo s košarov pa si je brau bükova drva pa na drauvno zosekane borove smolake. Za edno malo se je orau tak kadijo kak pri ciglenci, v künji je pa not zozidani špajet nazaj davu toplaučo.

Že je večer grato, kmica je postanila, liki Štejjvak je nej vužgo posvejt. Mesto toga je ešče bola naložo si je gor djao čaj pa vodau za mujvat. Špajet je nej samo toplo davu, liki svejto je tü. Na dvericaj, gde so not kürili je bilau pet lükenj. Skauz tisti lüknjic se je vidlo, kak se plemeni mlatijo pa not zosvejti cejlo künjo. Pa vrkaj so med plautnimi tü bile male raze, gde se je lepau skauz svejtlo. Štejjvak je te večer spoj rad biu, kakoli je sam biu.

Do zranka je skurok pau metra snega zapadnilo.

Pošta je prišo pa je pismo prneso. Sin je piso iz Pešta, ka prej na svetke pa za nauvo leto z držinov vred domau pride. Naj se nika ne pripravla, oni vse prinesejo, vse napravijo. Na Štejjvanovo do pa malo svetili očo, no pa sina tü, on je tü Štejjvak. Sin je tau tü piso, ka se vüpa, ka oča nüca gaz pa ne odi po mrzloj üti. Gda je Štejjvak vö na okno pogledno pa vido snejg, se ma je srce malo vküp potegnulo. V drugom minuti je pa tak mislo, ka gnesden več tau nej problema pa ovak so ešče svetki tü samo za deset dni tüj.

Dnevi pa samo letijo. Štejjvak tak misli, gda de sin doma, nede v špajet nalago. Najbau, kak on šče. Depa do tistogamau pa vsakši den. Malo je snejg odmeto do drvarnice pa vsakši večer sejdo pri toplom špajeti. Vsakši den poslušo radio, gledo televizijo, gda napovedüvlejo vremen. Samo

tau je vüpo, ka ne trufijo.

Štejjvak si je tak mislo, ka če nedo mogli z autonom pridti, pridejo s cugom. V bauto je išo pa je küpo malo vina, kakoli ka je vedo, ka domanjo vino tak sin kak sneja spoj radiva pidjeta. Itak. Naj bau doma. Vej pa nede samo na njij čako.

Več samo dva dneva pa morejo pridti. Štejjvak se je te den zbüdo, ka se ma je vse vrtilo, nej je želo nej gesti pa nej piti. Po drva je tavö išo pa je naložo, cejli den je pri špajeti sejdo, ka ga je mrz trauso. Prauto večera ga je pa takša vročina zaojdla, ka je mislo, ka se vužge. Njegov srce je tak tuklo, ka je mislo, zdaj pa zdaj ma vöskauči. Kak je nauč odišla, sam ne vej. Zazrankoma se je v mrzloj künji prebüdo. Gnes do njegvi tüj, si je mislo. Tak neščejo, da bi on v špajeti küro. Telko mauči je emo, ka je gaz not zakapčo. Cejli den ga je vročina mantrala, že drugi den je nika nej jo.

Vöpogledno na okno pa je vido, ka se snejg sipava. Radio je poslušo pa tam pravijo, ka je tau po cejlo rosagi tak.

Večer ma je vse slabejše gratalo, depa zaželo si je špajeta topločo. Z mukov je tavö išo po drva pa si naložo. Zdaj večer morejo moji pridti, si je mislo. Dvej velki bükovi prkauili gor lüčo na ogenj pa čako, se vüpo. Etak je pri stauli zaspo. Štejjvaka je vročina vse bola mantrala, nej mogo tavö po drva. Depa zakoj je te tam plin? Vužgo ga je. Čako je, se vüpo. Več nej emo mauči tej küjati. Na kredenc je pogledno, tam je zagledno vino. Nalejo si je na svoj den. Nej emo mauči piti. Samo okno je gledo, čako. Na Štejjvanovo ga je sausad pogledno, čüдно ma je bilau, ka se orau ne kadi. Štejjvak je v toploj künji pri stauli "spao", pod nogami je ležala strejta posanca.

I. Barber

Pismo iz Sobote

Če se prav spoumnim, sam pred dvejma ali trejmi lejtimi neka že piso od toga, kak bi si naj pisala pisma. Pa če poumnim, sam te neka od toga piso, kak vövidijo zalüblena pisma, kak se leko napišejo lagva pisma, kak se leko v pismi laže in tak naprej in tak tadale.

V tejslednji naši novinaj v tom leti 1999 nemo piso od toga, ali de vseeno neka tak, kak sam že piso te idnouk pred dvejma ali trejmi lejtimi. Nede pa glij gnako zato, ka nemo piso od pisem, liki od toga, kak si kouli božiča in nouvoga leta lidge med seuv pišem. Demo lepou po redi.

Ka pomeni, če dobi kakša ženska za te svetke takšo karto: *Draga sestra!*

Tebi pa tvojoj držini želejm blajžene svetke v našom držinskem rami, gde sta naš

oča in naša mati nas mlajše včila, kak trbej živeti in ka je na tom svejti poštenje. Tvojomu sini in čejri želejm vse tou, ka si samiva najbole želejta.

Tvoj edini brat

Ja, tou bi leko vövidlo kak čistak normalno pisanje za te svetke. Dapa, tou je nej tou! Tü not se skrivle neka čistak drugoga kak pa dobra vola. Tü nut se vidi, ka sta se brat pa sestra svadila zavolo držinske erbije. Tou se vidi že po tom, kak njoj piše, kak so njiva stariša včila poštenja. Te dale se vidi, ka svojoj sestri želej, naj se njeni sin in čerka tö doj svadita zavolo erbije; zatok pa pravi, ka njim želej tou, ka si samiva najbole želejta. Gvušno se vej, ka si želejta; vsikši ške meti ram samo zase.

Demo tadale:

Spoštovanja vreden gospoud predsednik!

Tou leto ste trno dobro pelali našo Slovenijo v Evropo. Želejm vam, ka te jo v leti 2000 pripelali ške bliže. Tou vam želej vaš navaden človik

Erni

Kak je ške tou lagvo! Te Erni mogo v velke soule ojditi, ka v par rečaj pravo tak dosta. Kak prvo, pravo je, ka je vejn Slovenija na Mejseci ali pa bar v Afriki, kak drugo je pravo, ka v leti 2000 nede nika ovak, kak je bilou, s tem je povedo, ka je naš predsednik malo za Mejscom.

Poglednimo ške tou:

Draga sousidica Regina!

V tej svetkaj ti želejm, ka bi v leti 2000 biu tvoj žitek tak pun, kak je biu pun v tom leti.

Vej pa vejmo, ka je pun žitek tisti, steri nas gor drži. Zato ške gnouk pune blajžene svetke in ške gnouk puno leto 2000.

Tvoja štrta sousidica Rofina Na, kak je pa ške tou lagvo. Tou vejm zavolo toga, ka ta Rofina ne mara moje tašče Regine, trno čedne ženske. Tou pa zato nej, ka edna za drugo gučita, ka je edna vekša klajfarca od druge. Zato joj Rofina piše, ka njoj želej puno leto 2000, tou zdaj pa pomejni, ka njoj želej dosta klajf in tou ne povej gnouk, nej, liki trikrat. Če bi tou človek pogledno samo tak malo, bi si brodo, kakšo spoštüvanje ma Rofina do moje tašče Regine, trno čedne ženske. Ali tou je nej tak, zato pa njoj napiše nazaj:

Najdragša štrta sousidica Rofina!

To v tom leti 2000, ka je pred nami, mo tak živeti, kak si postelemo. Zatok ti želejm, ka si tak posteš, kak boš sama najboukše vejla, pa ka ti nede trda postela. Vse tou pa ške več, ti želej

tvoja štrta sousidica Regina.

Na, ste zdaj vidli. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, želej Rofini, naj si dobro posteje, ka njoj nede trdo na posteli. Vejte, ka je s tem škela prajti? S tem je škela prajti, naj se ne škrable tam, gde jo ne srbi.

Čistak na konci se leko pitamo, če vse tou, ka želejmo, rejsan nekomi želejmo tak zaistino? Na, že palik se škrablem tam, gde me ne srbi.

Vrli mi bojte v tom leti pa naj bou tak debelo, kak so debele tiste tri nule za dvojko.

MIKI

NA ZAČETKU NOVEGA ZAČETKA

Hodim po tihih večernih ulicah, pričakovansko okrašeni, zrem v kobaltno nebo in se prepustim božanju zimskega vetra... Hodim skozi tolmune misli, občutij, spominov, skozi vprašanja, ki si jih v tem vznemirljivem času več ali

sebi, k svojemu božanskemu praporeku. Veselimo se torej prihajajočega tisočletja in opravičimo s strahovi pred neznanim, saj je vse, kar ni tu in zdaj, ta trenutek, neznan; kljub našim natančnim načrtom in pričakovanjem.

dovolili pravice do stopnic? Da, imamo jo, to pravico, dana nam je. In naš Veliki Bog je Bog ljubezni in odpuščanja. Migljajoče lučke, moderne betlehemske zvezdice, kličejo domov; v praznovor naše biti, v najtišje tišine src, za-

manj postavljamo vsi: ali se poslavljati in žalovati za odhajajočim ali s pričakovanji in vero zreti v prihajajoče. In v teh posvečenih trenutkih se zavem sveta in življenja okrog sebe, namenim nasmeh mimoidočemu in v sebi hvalim Boga, ki je ta svet ustvaril tako, da je vse lepo.

Odhaja torej tisočletje, ki je zaznamovalo naša in še milijarde drugih življenj, čas, ki nas skoraj sili, da se ozremo vase in tudi k bližnjemu. Mnogokrat tarnamo, da nas ta neusmiljen čas prehiteva, da živimo, kot hočejo drugi, da smo zgolj izvrševalci pričakovanj nekoga tretjega, da nas ta atomsko-računalniški čas srka vase. Zahteve so vedno večje in mi izgubljam sebe. In druge. Mar nas je Bog res ustvaril za to? Je božji načrt predvidel za konec tega tisočletja robota ali človeka? V en glas lahko odvrnemo, da človeka in življenje v tretjem tisočletju bo možno le takrat, če se bomo vrnili k

Veselimo se vsakega drobnega trenutka, ki ga lahko podarimo sebi in drugim, z nežnostjo in z lepimi željami pomislimo na vse, ki jih imamo radi. Začutimo jih v svojem srcu, obsujmo jih z drobnimi biserčki, ki jih premore vsako iskreno srce: z nasmehi, pohvalami, nežnostjo, s toplimi besedami, z vsem, po čemer hrepeni vsako človeško bitje. In mnogokrat je potrebno tako malo, da se razvedri mrko čelo, da se skremžene ustnice razpotegnejo v širok, hvaležen nasmeh. In - odpuščajmo. Sebi in drugim. Zakaj se ne bi sprejeli take kot smo, zakaj si ne bi

klenjenih kamric, ki jih odlepajo in razsvetlujejo želje po dobroti in sreči. Odklenimo te kamrice, vrnimo se k Sebi, saj je vse, po čemer hrepenimo, le v nas... Podarimo si to lepoto, to popolnost, to izpolnitev!

Dragi, dobri ljudje, za tisočletje, ki prihaja, vam želim, da bi v vaša srca tiho stopila lepota drobnih trenutkov, da bi odkrili najlepše in najboljše v sebi in v svojih bližnjih. Le s skupnim trudom, iskreno ljubeznijo in vero vase ter v bližnje bo svet v novem tisočletju lepši, prijaznejši in bolj Naš.

Vaša Valerija

VABILO

Slovenska samouprava na Gornjem Seniku Vas vabi na Božični koncert, ki bo 26. decembra 1999, ob 14. uri, v domači cerkvi. Sodelujejo:

- Moški kvartet iz Martinja
- Cerkveni pevski zbor iz Odranec
- Cerkveni pevski zbor z G. Senika
- Mešani pevski zbor A. Pavel

Prireditev sta finančno podprla: Državna slovenska samouprava ter Javni sklad za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

1999 - leto starejših

Naša "velika družina" (členi društva penzionistov) je rada, če se leko sreča z nekdanjimi sodelavci, z nekdanjimi sosedami ali pajdaši, steri so v različni vsajaci našega maloga in lepoga Porabja oženjeni. Radi se veselimo, znamo dobro voljo delati. Naša generacija je nej pri televiziji in v diskoji gor rasla, zatok dobro pozna lubezen do eden drugoga.

Tau smo tō čuli na zadnjem srečanju penzionistov na konci leta v Varaši. Kak tau tō, ka je tau leto bilau "našo" leto. Hvala tistim samoupravam, ki so nam finančno pomagale. Vūpamo, ka bodo še naprej nas podpirale. Posebna hvala Slovenski zvezi, najbolje sekretarki g. Klari Fodor, štera ima dosta dela z nami. Pomaga nam, da bi naša "jesenska" leta bila lepša, ležejša.

Dragi členi našoga društva! Vūpam, ka mo se eške dugo v zdravji in miri srečevali. Bog nam daj vse najboljše v tretjem tisočletji.

Vera Gašpar

članica predsedstva društva

RADENSKA ZVEZDA - DISKONT D.O.O.
Mestni Sobotni Trg znanje 3,
Termalno rekreacijski center
Hotel Diana Tel.: 069/14 200; Fax: 32-097

- squash
- fitness studio
- solarij
- vibracijske masaje

- bazen s termalno mineralno vodo
- podvodne masaje
- vilihi pool
- otroški (čofotalnik)
- savna
- sončenje na terasi

Gostinska ponudba

- malice
- kosila
- večerje
- pogostitve ob svečanih prireditvah

- PIZZERIJA DIANA
- SLAŠČICARNA DIANA

- MATURANTSKI PLES
- POROKE
- ZAKLJUČENE DRUŽBE

HALLO PIZZA
Tel.: 14 27 00
mobilni: 0699 632 491

GROSISTIČNA IN DISKONTNA PRODAJA

- DISKONT Z VROČIMI CENAMI
- MARKIŠAVSKA CESTA 1; M. SOBOTA
- TEL.: (069) 21-339; FAX: 21-369

hisa odlične poudbe

OTROŠKI

Milivoj M. Roš

Ka dela škrtat Babilon na zadnje svejtke v tom leti?

Gvušno, ka dela vse dobro in nika lagvoga. Vej pa v takši svetkaj človek ne more delati kaj lagvoga, škrtat Babilon pa ške menje nej. In ka je tisto dobro, ka škrtat Babilon dela dobroga na takše velke svetke?

Najbole gleda na tou, ka vsikši dobi dar, ka niške ne pozabi na dobro volou, ka se vsi spoštüvlejo, ka se vsi majo radi, ka vsikši želej drugomi vse najboukše, ka se lidam v ram ne potegne žalost, ka je vsikšomi toplo pri srcej, ka je vse tak, kak mora biti.

Istina, ka škrtat Babilon ne more dola staviti bojne, stere se bijejo po svejti, tej moči un nema, dapa trno rad bi tou naredo. Zato pa ka toga ne more napraviti, ma bole na brigi svojo dolino. Pa te zato vsikšo malo svajo, stera bi med tejni blaženimi svetkami leko vövdarila, včasi doj fudne.

Mlajši, kak se tou že vej, gvüšno dar dobijo. Sto pa da dar škrtati Babiloni? Neške njemi že prinese dar, gvüšno. Tou se pa tak godi.

Že eden den pred božičom škrtat Babilon spuca vse roure v vesi v svoji dolini. Skače od ednoga do drugoga in ji puca, tak, ka so čisti, bole kak če že deset lejt niške ne bi küjro. Gda so vsi rouri čisti kak zlat, v vsikšoga nut deje mali dar. Takšo delo skonča glij pravi čas, ka te pogej večerjo. Po tistom si dole leže in čistak merno, s smejom na

lampaj spi do zrankoma. Stane brž po tistom, gda se na nebi oprvin zasvejtü. Pa te sam sebi povej:

Na, pa poglednimo, če sam za te velki svetek doubou kakši dar.

Vzeme si velki žakel in že leti ta po nebi prouti vesi. Spisti se v prvi rour in tam najde nouve lače:

Vau, ranč takše sam si želö!

V drugom rouri po tistom najde mali auto:

Ranč s takšim sam se škeu špilati!

In te tak skače od roura do roura in v vsikšom najde ranč neka takšoga, ka si je najbolje želö. Pri slejnjom rouri je žakeu že tak pun, ka več ne more lejtati, liki ga po vesi samo ške vlačü za seuv.

Telko darov sam ške nigdar nej doubou. Lejpi svetki, nega kaj, se zgučavle tadale. Čedale bole pa si brodi tö, ka de z vsejmi tejni darami delo.

Vej pa meni vsegä toga sploj nej trbej. Doubou sam ji in tou je meni zadosta.

Te pa ške prle, kak se mlajši zbidijo, vse tou lepou deje pod krispane in veselo zmantrano odide tadale spat. Vej je pa že trno rano gor stano.

In tak je vsikšo leto.

MLAŠEČI

Z I M A

ptice. Otroci! Tudi vi krmite ptice!

*Gabor Varga 4.r.,
OŠ G. Senik*

***

*Erika Cziraki 4.r.,
OŠ G. Senik*

***

Zunaj sneži. Mrzlo je. Sneg pokriva zemljo. S strehe visijo ledene sveče. Na oknih so ledene rože. Na cesti je poledica. Ogrevamo stanovanje. Toplo se oblačimo. Dnevi so kratki, noči pa dolge. Ptice in srne so lačne. Iščejo hrano. V snegu vidimo sledi divjih živali. V krmišču sredi gozda dobijo seno in sol. Tudi mi v razredu krmimo ptice. Naredili smo krmilnico. Vsak dan trosimo pticam zrnje. Večkrat vidimo pri krmilnici sinice, vrabce, kose in druge

Pozimi sneži. Na drevju je ivje. Narava počiva pod snegom. Dnevi so kratki, noči pa dolge. Sonce nima prave moči. V stanovanju je prijetno toplo. Toplo se oblačimo. Veselimo se iger na snegu. Ptice si iščejo hrano. Lovci krmijo lačne živali.

*Tomaž Bajzek 3.r.,
OŠ G. Senik*

Veselje na snegu

Hura, sneži! Povsod leži sneg. Na bregu je veselo. Potok je zamrznjen. Otroci se drsajo, nekateri se sanjkajo. Jaz se rada kepam. V šoli smo delali snežaka. Za oči, usta in gumble ima premog. Za nos ima korenček. Na glavi ima lonc. V rokah drži metlo.

*Ildiko Gyeček 3.r.,
OŠ G. Senik*

UGANITE

Poznam vozilo brez koles, ki pelje, če je sneg, toda le, kjer je breg. (sani)

Lonc in korenček in velik kup snega pa lahko napraviš sneženega ... (snežak)

*Norbert Kozar 3.r.,
OŠ G. Senik*

Božič

Otroci vedno težko pričakujemo božič. Starši prinesejo domov smrečico in jo spravijo, da se ne bi poškodovala. Na sveti večer okrasimo božično drevo z zvezdami, z zvončki, zlatimi okraski. Otroci gledamo lepa darila pod drevescem in komaj čakamo, da bomo smeli pogledati, kaj smo dobili za božič.

Kristijan

*Treiber 3.r.,
OŠ
G. Senik*

KAUT

*Dobre stvari nimajo preteklosti,
imajo le prihodnost*

**Želimo vam prijetne praznike,
nepozabno praznovanje
novega leta in v vseh
pogledih uspešen
začetek novega
tisočletja.**

Zavarovalnica Triglav, d.d.
OE Murska Sobota

Nika za smej

* Nika za smej *

Nika za smej

Tau je tū dobro

Na cintori dva človeka stojita, vsakši pri sploj friškomo grobi. Te eden zdaj tak natūma taprejk povej tomi drugomi: "Žena?"

Te drugi pa: "Nej, tašča (anyós)."

Te prvi pa zdaj: "Tau je tū dobro."

Ka pa on misli?

Rudi pa Trejza že dugo vkūp ojdta pa kak je že etakšoga reda šega, eden drugomi vādūjeta, ka se radiva mata. Eden den je Rudi etak pito svojo drago Trejzo: "Trejza, rada ma maš?" Trejza pa: "Sploj te rada mam."

Rudi pa: "Nateltja ma rada maš, ka bi za me aldūvala ešče življenje tū?"

"Ti si nauri?" pravi Trejza. "Ali ka ti je? Če bi ge svojo življenje zate gor aldūvala, sto bi pa te tebe rad emo?"

Tau je velka problema

80 lejt stari Janči strašno dosta pejnez ma, tak pravijo, ka prej milijonke stojijo doma. Pa te zdaj se ma je nika zmejšalo pa se je oženo. Nej je težko ženo daubo. Sploj mlada ga je pod se spravila. Gda sta se že zdala pa "mladi" par je že doma, Janči etak pita svojo mlado Juliško: "Juliška, mati so te navčili vse kaj na takšo, kak trbej moža radoga meti?" Juliška pa: "Nej. Mati so mene takšo nej včili."

"Ajaj," pravi Janči. "Tau je velka problema. Vejš, ge sam pa že vse pozabo."

Gnes se je Mariška paščila

Mariška že dugo odi z Belanom. Etognauk sta v sausadnoj vesi bila, tam je nikši kulturni program bio. Gda se domau napelavata, Bela etak pita Mariško: "Prejk po lesej va domau, de je skrajješe, ali pa po poštij, gde je dukša paut?"

Mariška pa: "Po poštij va. Gnes se paškim domau."

Norc

Peter pa Lujza sta se etognauk strašno svadila. Zatok je Peter etak kričo: "Velki norc sam bio, gda sam te za ženo vzeo."

Lujza pa: "Vej pa furt norci majo srečo."

Prauto krti

Karči sploj velki ogradec ma, v šterom vsefale sadne dreve cvetejo pa lepa trava raste. Eden den se trno tauži svojimi sausedi, Antoni: "Jaj saused! Vejš, kelko kvara mi delajo tej vrazji krtaujve. Vse pa vse gor skopajo, tak ka ne morem kositi. Ne vejš kaj čednoga prauto tem krtom?"

Saused pravi, ka on vej prauto tomi nika sploj čednoga. Veseli se med tejm, zatok, ka bi on že dugo rad emo te lepji ogradec. Anton zdaj etak pravi Karčini: "Vejš, saused, če š me poslušo,

nigdar pa nigdar več nedo kopali tej vrazji krtaujve v tvojom ogradci. Ma se zgoditi, ka do samo v sausednom ogradci kopali." Karči pa: "Vej bi pa ranč tau rad. Na, guči že, kak je tau mogauče?"

"Odaj svoj ogradec svojimi sausedi."

Traubo je kak vodeni bik

Inda svejta se je zgodilo z ednim malim pojbičom, z Lujzekom, ka se ma je sestra ženila. Držina je sploj srmačka bila, zatok si je mali Lujzek gor djau, ka se na gostūvanji trno napauka. Drugo nede delo samo de djo, vse mlato najbaukše falate. Kumaj se je včako gostūvanja. Pred zdavanjom, gda so nosili župo, vsefale mesau, je mali z dvōmi rokami vse poko. Liki po podneva, gda so eške samo k zdavanji šli, je mali Lujzek tak minau, ka so ga kumaj najšli. Oča so ga čūli nindar se bridko jaukati. Na paudi so ga najšli, gde je traubo kak vodeni bik. Oča ga pitajo: "Lujzek, ka ti je? Zakoj pa traubiš?"

Lujzek pa: "Kaj pa nej traubo, zdaj gda je telko dobrog gestija doma, zdaj več edno drtino ne morem v vse spraviti."

Oča pa sin

Kalman so etognauk orat šli s sinom Ivanom. Trnok je suča bila, pa je plūg, ka so ga oča držali, napona vōskočo z zemle. Kalman zdaj etak krči s svojim sinom: "Ivan, pa ka delas? Cejlo oradev mi zapraviš, kak pa tau konja vodiš?" Ivan je čemeran grato pa etak krči nazaj: "Nej sam ge zapravo oradev, liki vi, oča!" Zdaj se Kalman nazaj na sina dere: "Kak tau ti z menov gučiš? Gda sam ge etakši čundraš bio, sam nej smo svojimi oči nazaj gucati."

Ivan pa v čemeraj: "Jaj, jaj, gde ste pa vi očo meli?" Kalman se pa zdaj že sploj dere: "Buma ka sam emo očo pa malo čednejšoga, kak ga ti maš."

Krava

V šaula maloga Pištaka pita školnik: "Pištak, ka si namalo?" "Namalo sam edno kravo, štera komanco pa travo gej."

Školnik na papir pogledna pa pita Pištaka: "Ge tūj nikšo travo pa komanco ne vidim. Gde je?" Pištak pa: "Gde, gde? Vej go je pa krava že vse zejla."

Školnik pa: "Tau bi dobro bilau, depa gde je pa te krava?"

Pištak pa: "Gde, gde? Domau je odišla, vej je pa že sita bila."

Autoštop

Mali Šanji etognauk v šaulo de, zagledna eden auto pa ga štopa. Šofōri pravi: "Stric, pelajte me do šaule." Možak pa etak: "Žau, mali sinek, ne morem te pelati do šaule, ka nedem tam ta."

Mali Šanji pa: "Jaj, tau je pa ešče baukše!"

Žedna deklčina

Mala Monika s starišemi vred ide spat. Gda mati že v svojoj sobi skurok zaspi, te Monika začne cmūkati, ka je ona žedna. Mati pa: "Monika, vej pa gnauk že spi!" Monika pa: "Depa ge sam žedna..." Mati zdaj etak pravi: "Monika, ešče edno rejč, pa mo k tebi pa te do dobro zmlatim."

Monika pa: "Mami, ge gnauk že es prides ma mlatit, te mi prinesi eden piskrič vode tū."

Sto je najvejši gospaud

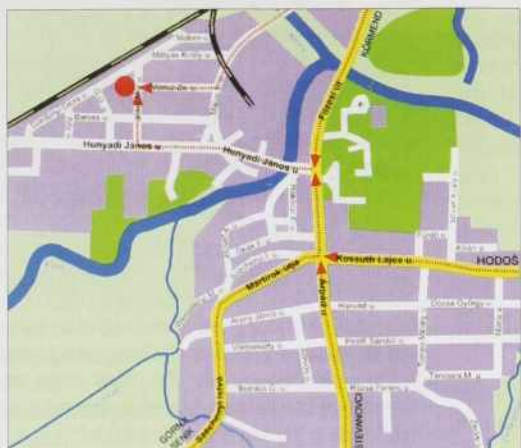
Trge mali pojbiči si pripovedjajo. Prvi etak pravi: "Moj brat je pop pa ma vsakši tak pravi: pošteni gospaud."

Te drugi pa etak pravi: "Moj vūc je pa pūšpek pa ma vsakši etak pravi: gospod pūšpek."

Te tretji pojbič si malo premišlava pa se etak vali: "Ka je pa tau! Moj stric je tak debeli, ka če, povejmo, pride na paut, vsakši etak pravi: sveti Baug!"

**Slovenski dom ter
hotel in restavracija Lipa
Vam želijo vesele
božične praznike in
srečno novo leto 2000!**

Hotel Lipa, novi hotel v Monoštru (v Szentgotthárdu), Vas vljudno vabi s svojimi storitvami. S svojimi dvaindvajsetimi – okusno opremljenimi – sobami in dvema apartmajema nudi 50 gostom istočasno odlične možnosti za oddih. V prijetni restavraciji za 150 oseb Vas pričakujemo z okusnimi jedmi in kakovostnimi storitvami. Konferenčna dvorana z 200 sedeži je primerna za organiziranje znanstvenih konferenc in različnih sestankov.

***

Szentgotthárd új szállodája, a Hotel Lipa, tisztelettel várja Önt szolgáltatásaival. Huszonkét – a kor igényeinek megfelelően berendezett – kétágyas szobájában és két apartmanjában 50 fő pihenhet egyidőben. 150 főt befogadó hangulatos éttermében izletes ételek és színvonalas kiszolgálás várja Önt. A 200 fős konferenciaterem tudományos konferenciák és tanácskozások megtartására alkalmas.

LASTNIK TEGA BONA DOBI V RESTAVRACIJI
LIPA V MONOŠTRU DO 31. JANUARJA 2000 10
% POPUSTA.

EZEN SZELVÉNY TULAJDONOSA
2000. JANUÁR 31-IG 10 %-OS
KEDVEZMÉNYT KAP
A SZENTGOTTHÁRDI
LIPA ÉTTEREMBEN.

10%

Restavracija Lipa
Etterem

Hec more biti

Hec more biti, je pravo ciganj tó, gda je ženo bujo. Novembra 5. smo porabski Slovenci (skupna seja Zveze in Državne slovenske samouprave) bili v Otovcavj pri Martinji, gde smo si pogledali, kak dela *Sadjarstvo Smodiš*. Na konci smo se malo poveselili. Gda nas je generalni konzul RS v Monoštri dr. Zlatko Muršec poslušau, kak igramo in spavamo mile porabske in prekmurske slovenske pesmi, si je vzeu eno servietko (salveto), na štero je v eni minuti napiso novo

porabsko-prekmursko pesmico. (Gospod generalni konzul se je v kratkem časi, od šterega mau je v Monoštri, dobro naučo porabsko tó.) Za šalo mi je pravo, naj te verze uglasbim (naredim melodijo). No, na hec je trbej odgovoriti s hecom, sem si mislo, in sem – ranč tak za norijo (za šalo) – napiso melodijo. Skupna

Lizika

*Lizika me je pitala, ajaj,
Ali bi me, ali bi me 'mel ti rad,
Ali bi me ti imel spet rad.*

*Ta-ra-ram, ta-ra, ta-ra-ra-ra-ram,
Ta-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ta-ra-ram,
Ta-ra-ra-ra, ta-ra, ta-ra-ram.*

*Jaz bi te, jaz bi te 'mel rad, ja, ja
'mam pa, 'mam pa svoje drage ljube rad,
Da ne morem več od tuge spat'.*

*Ta-ra-ram, ta-ra, ta-ra-ra-ra-ram,
Ta-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ta-ra-ram,
Ta-ra-ra-ra, ta-ra, ta-ra-ram.*

pesem je tū, vzemite jo za najino silvestrsko darilo. Če de pa se vam ger eske vidila tó, jo spevajte in igrajte. Lepo vas pozdravljata in vam želita srečno novo leto avtorja (szerzők)

dr. Zlatko Muršec
Francek Mukič.

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

**Glavna in odgovorna urednica
Marjana Sukič**

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Deák Ferenc út 17,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767
e-mail:
porabje@mail.datanet.hu

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.